

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 11. De his, quæ fiunt à majore parte Capituli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

sed & consensus Capituli, quotiescunque illius vertitur in interesse particulare, *cap. ult. h. t.* Ideoque si collatio beneficiorum spectet junctim ad Episcopum & Capitulum, non potest Episcopus sine consensu Capituli quicquam de illis disponere, *e. Ea no scitur 6. h. t.* Secundò, nihil potest sine consensu Capituli in casu, quo diminueretur Ecclesiæ auctoritas, seu ei præjudicium fieret, *cap. Dilecti sup. De majorit. & obedient.* nec enim Episcopus potest facere Ecclesiæ suæ conditionem deteriore[m] Tertio, in casu, quo agitur de alienatione bonorum, Ecclesiæ damnosa, *d. e. 1. h. t.* vel de obligatione Ecclesiæ, *e. Quod quibusdam inf. de fidejussoribus.* Quattò, ubi ageretur de præjudicio, quoad subjectionem vel exemptionem Capituli, *e. ult. sup. De majorit. & obed.* Denique in casuum seu causarum criminalium agitationes, *caus. xvii. q. 7. per tot.*

5. Et in judicanda persona aliqua capitulari non nisi de consilio & assensu duorum, à capitulo in principio ejus libet anni ad hoc deputandorum, Episcopus vel ejus Vicarius procedere potest, ex nova ordinatione Conc. Trid. Sess. 25. c. 6. *De reformat.* Quod si capitulum eam deputationem neglexerit, tum, post monitionem præviam de electione in principio anni faciendam, potest Episcopus procedere & judicare solus, *Pialec. d. loco n. 9. ex declarat. Cardd. Interpp.* Et procedit dictum decretum sine distinctione in delictis tam gravibus, quam levibus, etiam ubi absque forma judicii proceditur. Latè Riccius in *Praxi Decis.* 566. ubi subjungit Decreto illi locum esse quoad capitula exempta dumtaxat. Deputatio tamen Procuratoris fiscalis etiam hoc casu ad solum spectat Episcopum, absque consilio Capituli, *Zerola in V. Fiscus §. 3. ex sacra Congreg.* Sed & quando totum capitulum deliquit, non est locus Decreto, potestque Episcopus solus procedere contra capitulares, absque adjunctis: modò delictum non sit in personam vel contemptum Episcopi, vel Episcopus non habeat interesse, nam tum ea facultas procedendi devolvitur ad proximum superiorem.

6. Illud quoque specialiter advertendum esse tradit *Pialec. d. loco*, ut quam rarissime in condendis statutis Episcopus pœnas apponat excommunicationis, ne ex frequentia abeant in contemptu: sed ut potius pœnas utatur tem-

poralibus; rariùs pecuniariis, ad evitandam avaritiæ suspicionem, quæ ab Episcopo ab esse debet longius, *e. Cum ab omni 10. sup. De vita & honest. Clericorum.*

7. Et quia statuta Episcopi ligant tantum quoad pœnam, non etiam quoad culpam, idèò necessum est, ut virtutem sui statuti declararet apertius.

8. Denique abstinere debet à multitudine statutorum & præceptorum, quia quemadmodum, ubi plures sunt Medici, plures existere morbi solent, ita etiam, ubi plurimæ leges, plurimum est vitiorum. Et interdum toleranda sunt potius mala aliqua, ne eveniant graviora, quia, ut *Prov. 30. ait Sapiens: Qui multum emungit, eluit sanguinem, can. Denique distinct. 4. & qui multum corrigit, offendit.* Leviter castigatus reverentiam exhibet castiganti, asperitatis autem nimie increpatio nec increpationem recipit, nec salutem, *e. Cum beatus 8. dist. 45.* Ideoque meminerit semper Prælatus illius B. Chrysostomi, apud *Pialec. d. loco n. 10. Circa vitam tuam esto asperus circa aliorum benignus. Audiant te homines parva mandantem & grandia facientem.*

9. Quod si Episcopus aliquid Canonice ad deliberandum velit proponere de re nec ad suum, nec suorum commodum spectante, poterit ipse capitulum convocare, vota exquirere, & juxta ea concludere. Absente verò Episcopo, omnino hoc ab iis, qui sunt de capitulo, ad quos illud de jure vel consuetudine spectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Episcopi admitatur, *secundum Conc. Trid. Sess. 25. c. 6. de Reformat.* nisi fortè Præses capituli fuerit Vicarius: quia tum eà qualitate id facere posset, *Zyp. h. t. in fine.*

TITULUS XI.

De his, quæ fiunt à majore parte Capituli.

1. *Requiri ad hoc consensum majoris & sanioris partis.*
2. *Majorem dici respectu totius Capituli.*
3. *Non sufficere majorem partem, nisi & sanior sit.*
4. *Ad*

4. Admittitur tamen contradictio minoris partis.

Occasione eorum, quæ superiori Tit. dicta sunt de his, quæ sunt à Prælato & Capitulo, vel de consensu aut consilio Capituli, quæ sunt hic, quid juris sit circa consensum vel dissentium eorum, qui sunt de Capitulo, si plures sint.

Et dicendum ad hoc, ut Universitas aliqua, collegium & capitulum, aliquid censetur facere, vel consensum suum præbere, ubi is requiritur, non semper exigi totius Universitatis, collegii vel capituli consensum, sed sæpè sufficere, si maior & sanior pars consentiat: *c. 1. hoc tit. l. Quod major D. Ad municipalem, & similibus.*

2. Major verò pars & sanior quæ dicitur, reperiatur *lib. 1. Tit. 6. §. 4. De forma & modo electionis.* Quibus illud adde, maiorem partem capituli dici respectu totius capituli, non autem respectu partium, Zerola *l. p. V. Capitulum §. 13.* Ideoque si duodecim sint Canonici, & tres eligant Titium, tres Sempronium, sex verò Mævium, nulla istarum partium potest dici maior pars capituli; sed necesse est, ut saltem sint septem ad maiorem partem constituendam. Quamquam obtineat aliud in maiori parte patronorum, sive laicorum sive clericorum, quando præsentant, ut singuli: nam tunc sufficit habere maiorem partem, respectu minorum partium; veluti si ex sex patronis duo præsentent Titium, unus Sempronium, & tres Mævium, hi tres prævalent.

3. Deinde notandum, quòd, ubi ad actum aliquem consensus requiritur maioris & sanioris partis, non sufficiat consensus majoris, nisi ea simul fuerit & sanior; *c. 1. & ult. hoc tit.* quia ubi duo requiruntur coniunctim, alterum eorum non sufficit, *§. Si illud & illud Instit. de hered. instituta l. Si heredi plures D. de condit. instit.*

4. Quod verò à majori & saniori parte Universitatis, collegii vel capituli fit, regulariter prævalet, nisi minor pars vel etiam unus aliquis de capitulo iusta de causa ab eo appellaverit, aut expressum contradixerit, *c. 1. & c. Ex ore hoc tit.* quo casu si coram superiore iustam causam appellandi vel contradicendi probaverit, rescindetur id, quòd à maiore & saniori parte secus, quam oportebat, factum fuerit,

d. c. 1. hoc tit. vel si negotium tangat omnes, ut singulos; iuxta regulam iuris. Quod omnes tangit, ab omnibus approbati debet.

In Collegiis tamen passim obtinuisse, ut, quòd maior numerus non respectu totius sed minoris partis decreverit, ratum sit, & plenum habeat vigorem, testatur Zypæus *hoc tit. num. 1.* quamvis inquit, in electione Monialium aliam opinionem secuta sit congregatio.

TITULUS XII.

Ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

1. Beneficia sine diminutione aut reservatione fructuum conferenda.
2. Nisi ex causa necessitatis vel alia iusta.
3. Potest & ex causa imponi pensio beneficii.
4. In collatione faciendâ servari debet forma eidem præscripta.
5. De concursu & examine quoad curata beneficia juris patronatus.
6. Debent beneficia conferri gratis, sine modo & conditione.
7. Non ad tempus; & limitatio huius.
8. Quatenus sub conditione fiat collatio & presentatio.
9. 10. Debet & conferri liberè, non subreptitiè aut obreptitiè.

PRæcedentibus Titulis abunde actum fuit de collationibus beneficiorum, quinam conferre beneficia Ecclesiastica possint, sive Episcopus conferat, vel solus, vel cum Capitulo aut consensu capituli, sive ipsum capitulum solum vel quilibet alius collator: nunc videndum est, quo pacto conferri debeant.

1. Et in primis tenetur quilibet collator conferre beneficium Ecclesiasticum sine diminutione, *c. unico hoc tit. cum similibus.* quia Conc. Turonensi vetitum est, ne beneficium dividatur in duos, *c. Majoribus, c. Vacante 26. c. Cum causam 36. sup. de præbendis.* Aded ut ex eo neque sibi